

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 26 lutego 2020 r.,
sprawy **D. I.**
w przedmiocie wyroku łącznego
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 4 czerwca 2019 r., sygn. akt II AKa (...),
utrzymujący w mocy wyrok Sądu Okręgowego w P.
z dnia 31 października 2018 r., sygn. akt XVI K (...),

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zwolnić skazanego D. I. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zainicjowane wnioskiem obrońcy skazanego D. I. postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego obejmowało kary wymierzone wyrokami:

I. Sądu Okręgowego w P. z dnia 28 lipca 2005 r., wydanym w sprawie III K (...), zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 27 grudnia 2005 r., wydanym w sprawie II AKa (...), za czyn z: a) art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. i art. 65 k.k., popełniony w okresie od wiosny do grudnia 2002 r., na karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę 150 stawek dziennych grzywny przy przyjęciu, że wysokość jednej

stawki jest równa 50 zł, b) art. 258 1 k.k., popełniony w okresie od wiosny do grudnia 2002 r., na karę roku pozbawienia wolności, przy czym wskazane wyżej kary pozbawienia wolności zostały sprowadzone do kary łącznej 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności; następnie skazany w całości wykonał karę grzywny i karę łączną pozbawienia wolności w okresach od 1 lutego do 1 października 2004 r., od 15 stycznia 2007 r. do 29 grudnia 2008 r. i od 1 lipca 2009 r. do 19 maja 2010 r.;

II. Sądu Rejonowego w P. z dnia 4 lipca 2011 r., wydanym w sprawie III K (...), zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z dnia 23 listopada 2011 r., wydanym w sprawie IV AKa (...) za czyn z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. i w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w październiku 2006 r., nie później niż do dnia 23 października 2006 r., na karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności i karę 130 stawek dziennych grzywny przy przyjęciu, że wysokość jednej stawki jest równa kwocie 50 zł, następnie skazany w całości wykonał karę grzywny i pozbawienia wolności w okresie od 23 października 2006 r. do 15 stycznia 2007 r. i od 24 kwietnia 2012 r. do 29 stycznia 2014 r., następnie korzystając skutecznie z warunkowego przedterminowego zwolnienia od odbycia reszty tej kary na mocy postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 29 stycznia 2014 r., wydanego w sprawie II AKzw (...), zmieniającego postanowienie Sądu Okręgowego w P. z dnia 13 grudnia 2013 roku, wydane w sprawie V Kow (...), z okresem próby do dnia 29 stycznia 2016 r.;

III. Sądu Okręgowego w P. z dnia 20 marca 2017 r., wydanym w sprawie XVI K (...), zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 18 czerwca 2018 r., wydanym w sprawie II AKa (...), za czyn z: a) art. 258 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresach od początku 2003 r. do 1 lutego 2004 r. i od 16 kwietnia 2006 r. do 15 stycznia 2007 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności, b) art. 43 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 4 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., popełniony latem 2003 r., na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę 30 stawek dziennych grzywny przy przyjęciu, że wysokość jednej stawki jest równa 200 zł, c) art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia przestępstwa w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., popełniony we

wrześniu 2006 r., na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę 60 stawek dziennych grzywny przy przyjęciu, że wysokość jednej stawki jest równa 200 zł, przy czym wskazane wyżej kary pozbawienia wolności i grzywny zostały sprowadzone do kar łącznych 4 lat pozbawienia wolności i 70 stawek dziennych grzywny przy przyjęciu, że wysokość jednej stawki jest równa 200 zł;

IV. Sądu Rejonowego w P. z dnia 26 czerwca 2018 r., w sprawie III K (...), za ciąg czterech przestępstw z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnionych w kwietniu i maju 2009 r., na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę 300 stawek dziennych grzywny przy przyjęciu, że wysokość jednej stawki jest równa 20 zł.

Wyrokiem łącznym z dnia 31 października 2018 r., sygn. akt XVI K (...), Sąd Okręgowy w P.

1. rozwiązał węzeł kar łącznych pozbawienia wolności i grzywny orzeczonych wyrokiem Sądu Okręgowego w P. w sprawie III K (...) oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w P. w sprawie XVI K (...);

2. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2011 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył kary jednostkowe pozbawienia wolności wymierzone: wyrokiem Sądu Okręgowego w P. w sprawie III K (...) i karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzoną wyrokiem Sądu Okręgowego w P. w sprawie XVI K (...), wskazane wyżej w punktach Ia, Ib i IIb i wymierzył skazanemu D. I. karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres wykonywania kary łącznej pozbawienia wolności w sprawie III K (...) Sądu Okręgowego w P. od 1 lutego do 1 października 2004 r., od 15 stycznia 2007 r. do 29 grudnia 2008 r. i od 1 lipca 2009 r. do 19 maja 2010 r.;

3. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2011 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył kary jednostkowe grzywny wymierzone: wyrokiem Sądu Okręgowego w P. w sprawie III K (...), i wyrokiem Sądu Okręgowego w P. w sprawie XVI K (...), wskazane wyżej w punktach Ia i IIb i wymierzył skazanemu D. I. karę łączną 160 stawek dziennych grzywny przy przyjęciu, że wysokość jednej stawki jest równa 100 zł, przy czym na podstawie art.

577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej grzywny zaliczył skazanemu uiszczenie kwoty 7.500 zł w sprawie III K (...) Sądu Okręgowego w P.;

4. na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 91 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2011 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył kary jednostkowe pozbawienia wolności: wymierzoną wyrokiem Sądu Rejonowego w P. w sprawie III K (...), 2 lat pozbawienia wolności oraz 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności wymierzone wyrokiem Sądu Okręgowego w P. w sprawie XVI K (...) oraz wymierzoną wyrokiem Sądu Rejonowego w P. w sprawie III K (...), wskazane wyżej w punktach II, IIIa, IIIc i IV i wymierzył skazanemu D. I. karę łączną 5 lat pozbawienia wolności, przy czym na podstawie art. 577 k.p.k. w zw. z art. 82 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2011 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu w związku z warunkowym przedterminowym zwolnieniem od odbycia reszty kary wykonanie w całości kary 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności w sprawie III K (...) Sądu Rejonowego w P. ;

5. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2011 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączył kary jednostkowe grzywny: wymierzoną wyrokiem Sądu Rejonowego w P. w sprawie III K (...), 60 stawek dziennych wymierzoną wyrokiem Sądu Okręgowego w P. w sprawie XVI K (...) i wymierzoną wyrokiem Sądu Rejonowego w P. w sprawie III K (...), wskazane w punktach II, IIIc i IV i wymierzył skazanemu D. I. karę łączną 350 stawek dziennych grzywny przy przyjęciu, że wysokość jednej stawki jest równa 100 złotych, przy czym na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej grzywny zaliczył skazanemu uiszczenie kwoty 6.500 zł w sprawie III K (...) Sądu Rejonowego w P.;

6. na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałym zakresie postępowanie o wydanie wyroku łącznego umorzył;

Z wyrokiem tym nie zgodził się obrońca skazanego, która zaskarżając wyrok w całości, zarzucił:

1. rażąco obrazę przepisu art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 53 k.k. polegającą na zastosowaniu zasady asperacji w zakresie niewspółmiernym do stanu faktycznego oraz warunków osobistych skazanego, w szczególności wobec

okoliczności, że skazany swoją postawą stanowi przykład osoby zresocjalizowanej, która wbrew ustaleniom Sądu I instancji w żaden sposób nie uchybiła swym obowiązkom, a w szczególności stwierdzić należy, że D. I. nie został prawidłowo wezwany do odbycia kary w sprawie XVI K (...), a co za tym idzie niedopuszczalne jest ustalenie, że okoliczność ta stanowi podstawę do zastosowania zasady asperacji w wymiarze zbliżonym do kumulacji,

2. naruszenie przepisu art. 86 § 2 w zw. z art. 33 k.k. polegające na określeniu wysokości stawki dziennej w oderwaniu od zasad wskazanych w treści przepisu art. 33 k.k., która to wysokość powinna być aktualna do sytuacji materialnej skazanego i jego możliwości finansowych na dzień orzekania kary łącznej w tym zakresie i nie powinna prowadzić do faktycznego zwiększania dolegliwości finansowej skazanego co ma miejsce w niniejszej sprawie,

3. naruszenie przepisu art. 86 § 2 k.k. polegające na orzeczeniu kary grzywny w zakresie ilości stawek dziennych w wymiarze wyższym niż to miało miejsce w orzeczeniach podlegających łączeniu, która to wysokość przed wydaniem wyroku łącznego wynosiła 490 stawek dziennych a Sąd I instancji orzekł 510 stawek dziennych,

4. naruszenie przepisu art. 6 k.p.k. polegające na nieuwzględnieniu wniosku skazanego o wznowienie przewodu sądowego i to w celu osobistego zajęcia stanowiska w sprawie, w związku ze wstrzymaniem wykonania kary orzeczonej w sprawie XVI K (...).

Obrońca wniósł:

1. o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z wnioskiem obrońcy, ewentualnie:

2. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu wywiedzionej apelacji, Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 4 czerwca 2019., sygn. II AKa (...), utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Z rozstrzygnięciem tym nie zgodził się obrońca skazanego, który w wywiedzionej kasacji zarzucił:

1. rażące naruszenie przepisu art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez powielenie przez Sąd II instancji dowolnej a nie swobodnej oceny zgromadzonych

w sprawie dowodów, nie rozpoznając zarzutów apelacji w sposób adekwatny, zwłaszcza w zakresie oceny sytuacji życiowej i materialnej skazanego i to w kontekście tak kształtowania zasady asperacji jak i ustalenia wysokości stawki dziennej kary grzywny,

2. rażące naruszenie przepisu art 6 k.p.k. poprzez ograniczenie skazanemu prawa do obrony, polegające na nieuwzględnieniu wniosku skazanego o wznowienie przewodu sądowego i to w celu osobistego zajęcia stanowiska w sprawie, w wiązku ze wstrzymaniem wykonania kary orzeczonej w sprawie XVI K (...),

3. rażące naruszenie przepisu art 85 i 86 k.k. polegające na ustaleniu wymiaru kar łącznych tak w zakresie kar pozbawienia wolności jak i kar grzywny w sposób mniej korzystny aniżeli ukształtowany poprzednio orzeczonymi karami łącznymi, które zostały w przedmiotowym orzeczeniu ponownie poddane łączeniu oraz z pominięciem okoliczności, że czyny wskazane w pkt IIIc wyroku i w pkt II wyroku Sądu I instancji pozostają w realnym zbiegu.

W konkluzji autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P..

W pisemnej odpowiedzi na kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez obrońcę skazanego D. I. kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Wbrew twierdzeniom autora kasacji Sąd odwoławczy nie dopuścił się obrazy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. Przypomnieć należy, iż o obrazie przepisu art. 433 § 2 k.p.k. można mówić wtedy, gdy sąd w ogóle nie rozważył wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym. Z lojalności procesowej zauważyć należy, iż skarżący nie zarzuca Sądowi odwoławczemu, że ten nie rozpoznał któregokolwiek z wniosków czy zarzutów apelacyjnych, ale że nie uczynił tego „w sposób adekwatny”. Lektura uzasadnienia orzeczenia Sądu Apelacyjnego nie potwierdza powyższego zarzutu. Wręcz przeciwnie, Sąd ten uwzględnił wszystkie istotne okoliczności, zarówno faktyczne, jak i prawne, które miały wpływ na jego decyzję o utrzymaniu w mocy zaskarżonego orzeczenia. Sąd odwoławczy uznał

za prawidłową i właściwą ocenę materiału dowodowego dokonaną przez Sąd pierwszej instancji, za wyjątkiem kwestii rzekomego niestawiennictwa skazanego do odbycia kary. Zdaniem orzekającego Sądu okoliczność ta nie miała jednak wpływu na wysokość wymierzonej kary, a jej eliminacja nie wpłynęła na zmianę zaskarżonego orzeczenia.

Analizując rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego podkreślić należy, iż poza powyższą kwestią, nie znalazł on żadnych dodatkowych zastrzeżeń do dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny okoliczności wpływających na zaostrenie represji karnej, czy też okoliczności łagodzących.

Niezasadny jest także zarzut z pkt 2 kasacji, tj. obrazy art. 6 k.p.k. Jak zasadnie zauważył Sąd odwoławczy na k. 14 uzasadnienia swojego orzeczenia, nikt nie ograniczył ani nie pozbawił skazanego Daniela Izydorka prawa do obrony. Był on zawiadomiony o terminie rozprawy przed Sądem pierwszej instancji, miał zagwarantowane prawo do wystąpienia końcowego, był również prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy odwoławczej. Skazany z przysługujących mu praw nie skorzystał, jak również nie wykorzystał innych możliwości do przedstawienia swojego stanowiska w związku z wnioskiem o wznowienie przewodu sądowego. Brak podstaw do kwestionowania stanowiska Sądu Apelacyjnego w tym zakresie, mając również na uwadze fakt, iż we wniosku o wznowienie przewodu sądowego obrońca nie wskazał na czym miałyby polegać „istotne okoliczności mające znaczenie w zakresie zastosowania względem niego zasady asperacji” (k.14 uzasadnienia SA).

Sąd Okręgowy na k. 9 swojego uzasadnienia wyjaśnił powody i okoliczności, które jego zdaniem przemawiały za zastosowaniem zasady asperacji, nie zaś zasady absorpcji, także w zakresie połączenia kar jednostkowych wskazanych w pkt IIIc i pkt II wyroku. Sąd odwoławczy uznał powyższe stanowisko za zasadne, w pełni je podzielając i akceptując, a swoje uwagi w tym przedmiocie wyraził na k. 10 - 11 uzasadnienia swojego wyroku.

Analiza wniesionej kasacji uprawnia do stwierdzenia, że stanowi ona jedynie polemikę z ustaleniami Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie surowości wymierzonej kary łącznej, nie zawiera zaś zarzutów wskazujących na rażącą obrazę prawa, która mogłaby mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. W kasacji nie

podniesiono również żadnych z uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. *De facto* podniesione w tym nadzwyczajnym środku zaskarżenia zarzuty opierają się na argumencie o niewspółmierności kary.

Należy pamiętać, że kara łączna jest pewnego rodzaju podsumowaniem przestępczej działalności skazanego. Kara łączna orzekana wyrokiem łącznym nie jest i być nie może traktowana jako specyficzna premia dla sprawcy dopuszczającego się popełnienia większej ilości przestępstw. Sąd, wymierzając karę łączną, zobowiązany jest każdorazowo stosować zwykle dyrektywy karania, w tym słuszności i celowości wyrażone przez związek przedmiotowo - podmiotowy pomiędzy poszczególnymi przestępstwami (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 6 grudnia 2018 r., II AKa 532/18, KZU 2019, z. 7 - 8, poz. 97).

Na koniec należy zauważyć, że zarzuty z pkt 2 i 3 w istocie nie mają charakteru kasacyjnego. Rzekome naruszenie prawa do obrony miało mieć miejsce przed Sądem pierwszej instancji, tymczasem – zgodnie z art. 519 k.p.k. – kasację wnosi się od kończącego postępowanie, prawomocnego wyroku sądu odwoławczego. Podnoszona obraza art. 6 k.p.k., o której w ogóle nie wspomina się w uzasadnieniu kasacji, nie została w jakikolwiek sposób powiązana z postępowaniem odwoławczym. Natomiast zarzut obrazy prawa materialnego (pkt 3 kasacji) postawiony został dla pozoru. Skarżący nie kwestionuje przecież ani reżimu prawnego, w którym ukształtowane zostały rozstrzygnięcia o karze łącznej, reguł umożliwiających łączenie kar (art. 85 k.k.), nie twierdzi także, że naruszone zostały granice wymiaru kary łącznej, wynikające z art. 86 k.k. Zastrzeżenia, że nowe kary łączne są surowsze niż kary łączne, które uległy rozwiązaniu, nie może mieć żadnego znaczenia, bowiem w warunkach prawnych stanowiących podstawę wyroku łącznego, zaakceptowanych przecież przez skarżącego, co wynika z apelacji, podstawą łączenia są kary jednostkowe, a nie kary łączne. Omawiany zarzut służyć miał zatem obejściu, wynikającego z art. 523 § 1 k.p.k. zakazu podnoszenia zarzutu rażącej niewspółmierności kary.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.